

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

PRACOVNÍ LIST PRO ŽÁKY S PORUCHAMI ČTENÍ

Téma: Božena Němcová – Babička

1. Přečti si úryvek z knihy.

Odpoledne chodívala s dětmi do mlýna; to bylo už jako vyjednáno, děti se na to půl dne velmi těšily. Mlynářovic měli také dcerku, v stáří Barunky, říkali jí Mančinka, a to bylo děvče dobré a hravé.

U mlýna před vraty stála socha svatého Jana Nepomuckého mezi dvěma lípama; tam sedávala v neděli po obědě panímáma, někdy také žernovská kmotra, co zůstávala na stráni, a Mančinka. Pan otec stál před nimi pohrávaje pikslou, cosi ženám povídaje. Jakmile zahlídli babičku s dětmi okolo struhy přicházet, běžela jim Mančinka vstříc, a pan otec, maje již zase pantofle a vyhrnuté nohavice i šedou kamizolu na sobě, šoural se pomalu za ní s žernovskou kmotrou. Panímáma ale obrátila se do mlýna, „těm dětičkám něčeho přichystat, aby to dalo pokoj,“ přítom dokládajíc. A než ty dětičky přišly, už byl přichystán stolec, buď v zahradě, nebo na ostrůvku, aneb v zimě v sednici; na stolku byly dobré buchty, chléb, med, pomazánka, smetana, a ještě nakonec přinesl pan otec v košíku čerstvě načesaného ovoce, anebo panímáma přinesla ošatku suchých křížal a švestek. Káva a podobné panské pití, to nebylo tenkrát ještě mezi lidem v módě.

2. Spoj k sobě části vět podle smyslu.

• děti se na to	• přišly
• u mlýna stála	• čerstvě natrhané ovoce
• a než ty dětičky	• babičku přicházet
• na stolku byly	• dobré buchty
• jakmile zahlídl	• socha svatého Jana Nepomuckého
• otec přinesl v košíku	• velmi těšily

3. V prvním odstavci najdi ve všech větách podmět a přísudek a urči jejich typ.

Řešení:

(Ona) – chodívala = nevyjádřený, slovesný

(Ono, to) – bylo vyjednáno – nevyjádřený, slovesný

děti – těšily se = vyjádřený, slovesný

Mlynářovic – měli = vyj., slov.

(Oni) – říkali – nevyj., slov.

děvče – bylo dobré a hravé – vyj., jmenný se sponou)

4. Ve druhém odstavci vypiš všechna slova začínající písmenem S a urči jejich slovní druh.

Řešení:

stála – 5
socha – 1
svatého – 2
sedávala – 5
stráni – 1
stál – 5
s – 7
struhy – 1
sobě – 3
se – 3
stolek – 1
sednici – 1
smetana – 1

5. Podtržené části vět zkus vyjádřit jinak, současnou češtinou.

Řešení:

to bylo už jako vyjednáno – takto to bylo domluveno
v stáří Barunky – ve věku Barunky
přitom dokládajíc – dodala přitom

6. Vyhledej v textu slova zastaralá nebo slova hovorová/nespisovná (dle současné jazykové úpravy).

Řešení:

lípama, pikslou, zahlídli – hovor./nispis.
povídaje, pohrávaje, struha, ošatka – arch.

7. Co vše nachystala panímáma k jídlu? Co se naopak tehdy u obyčejných lidí nepodávalo?

Řešení: buchty, chléb, ovoce... x káva a podobné panské pití

8. Urči v textu, kdo je vypravěčem.

(er-forma, Barunka)

9. Jaký vyprávěcí postup v textu převažuje?

(vyprávěcí, částečně i popisný)

10. Najdi v úryvku přímou řeč a převed' ji do nepřímé.

Řešení:

„těm **dětičkám** něčeho **přichystat**, aby to **dalo pokoj**,“

➤ že tě **dětičkám** něco **přichystá**, aby **daly pokoj**